AdRem

Nummer 4, Juli 2024, Jaargang 44

Inhoud

Wat er allemaal aan de hand was 2
Bertus Scholten in memoriam 3
Plant van de maand april 5
Plant van de maand juni.....5
Fotogalerij 6
Fotogalerij 7
Wilde mutanten 8
Twee hobby's gemakkelijk te combineren.....9
Steengoed 10
Met een boekje in een hoekje 11
Onder ons gezegd 12
Jaarprogramma 2024 13

Succulenta—Afdeling “De Achterhoek”

Opgericht september 1975

Verenigingsavonden:
Iedere tweede donderdagavond van de maand in "Kruidenhof te Mallum" In Eibergen. Aanvang 20:00 uur.

Contributie:
Lidmaatschap € 20,- per jaar. Te voldoen op IBAN nummer NL95RABO0189523832 t.n.v. Cactusvereniging De Achterhoek.

Naast de contributie voor de afdeling, moet er ook nog € 30,- contributie aan de landelijke vereniging "Succulenta" betaald worden.

Informatie:
Voor informatie over de vereniging kunt u op de hiernaast staande adressen terecht, of op de verenigingsavonden zoals hierboven vermeld staat.

Bestuur

Voorzitter:
Theo Rengelink
Geleijnsestraat 48
7009 KE Doetinchem
0314 324154

Leden:
Trudy Welman
Julianastraat 17
7161 CP Neede
0545 295813

Scretaresse:
Annie Heijnen,
Kuipersweg 9
7107 BC Winterswijk
0543 564314

Jurrie Hardiek,
M. Krusemanstraat 122
7513 HM Enschede
053 4301499

Penningmeester:
Diddy Hoogstraten
Rozenkamp 8
7151 VN Eibergen
0545 472778

Foto voorpagina: *Sulcorebutia vulpina* (gemaakt door Trudy)

Wat er allemaal aan de hand was

Als ik dit schrijf is het alweer half juni en lijkt het weer zo'n natte zomer als vorig jaar te worden. Het gevecht tegen de slakken begint nu echt epische vormen aan te nemen, Benny maakt gewag van honderden slakken op zijn nachtelijke slakkentoeren, tot meer dan zevenhonderd. Gelukkig passen er niet zoveel slakken in mijn kleine tuintje, maar na elke regenbui kun je ze weer oprapen en de hoeveelheid slakken per vierkante meter zal zeker niet minder zijn. De zuilcactus die in de tuin staat is aangevreten door naaktslakken, hoe kan het ook anders. Een gaatje van 5 millimeter breed en enkele centimeters diep, nu na twee weken begint de cactus al te verhouten en littekenweefsel te maken. Nu maar hopen dat de leden die aangetast zijn niet gaan rotten. Ook een kratje Rebutia's die als test de hele zomer buiten staan, hebben af en toe een slijmspoor, maar gelukkig heb ik nog geen schade gezien, anders dan een enkele afgesabbelde stekel.

In de kas zie ik op de grond met dat vochtige weer af en toe een slijmspoor over de grond lopen, maar tussen de planten heb ik ze gelukkig nog niet gezien.

Alle kleinere slakken voer ik aan de waterschildpadden en de grotere gaan in de groene kliko met het groenafval mee. Als je zorgt dat de klep dicht blijft gaat dat prima. Na zoveel mogelijk slakken verwijderd te hebben strooi ik wat slakkenkorrels tussen de planten, maar niet te veel en niet met veel regen, want de korrels beschimmelen snel en verliezen dan hun werking.

Biervallen probeer ik maar niet meer, die regenen toch meteen vol en om nu een dakje te gaan maken voor de biervallen gaat me toch net iets te ver, ik heb ook nog andere dingen te doen.

De lage temperaturen spelen Herman, de landschildpad, wel een beetje parten. Hij zit nu een maand in de kas, maar het is de hele tijd zo koud dat hij denkt dat het winter is en niet meer beweegt en eet. We hopen dat hij van de zomer nog wat beter aan de gang komt, anders is hij te verzwakt voor de winterslaap en moet hij de hele winter binnen in een terrarium om weer aan te sterken.

Voor iedereen die Mexicaanse cactussen en andere warmteminners heeft kan ik me ook zo voorstellen dat de temperatuur en zonuren wat te wensen overlaat, de bergcactussen die ik heb vinden het prima, die iets lagere temperaturen.

De varens zijn natuurlijk wel helemaal gelukkig met dit weer, bij mij in de tuin is eigenlijk altijd iemand wel blij (meestal ik), welk weer het ook is.

De grote bloemenpracht zit er in mijn kas alweer op, nu komen er sporadisch nog wat tevoorschijn.

Zaterdag 15 juni gaan we voor twee weken naar een vakantiehuisje in het Thüringerwoud, in Oost-Duitsland. Vandaar uit is het maar drie kwartier rijden naar Erfurt, dus Kakteen Haage gaan we zeker bezoeken. Dinsdag de 18de ga ik in Dresden op bezoek bij een mede-Rebutianer, Rolf Weber en later ook nog bij Karl Fickenscher, die het Aylostera boek van de DKG geschreven heeft. Maar we gaan ook niet-cactus dingen doen, hoor! Zo is het gebied dat we bezoeken ook geologisch gezien zeer interessant, dus er gaan zeker ook steentjes gezocht worden.

Theo

Bertus Scholten in memoriam

23/06/1940 – 22/042024

Foto 1: Bertus en Lies

In 1976, een jaar na het oprichten van de cactusvereniging Achterhoek werd Bertus Scholten lid. Hiermee was hij een van de oudgedienden van de club, wat zich uitte in een enorme kennis van het kweken van cactussen. Met namen hield hij zich niet zo bezig, hij was meer een man van de praktijk, het zaaien en opkweken had hij als een van de besten van de club in de vingers en ook enten deed hij veel en goed.

Bertus had een mooie kas waar telkens een stukje bijgebouwd werd om meer plek te maken en waar ook veel planten in de volle grond stonden.

Toen de club nog tentoonstellingen hield in Groenlo was Bertus altijd de man die bij de planten stond om uitleg te geven en vragen te beantwoorden. Lies stond meestal in de keuken om te helpen. Zij waren ook altijd van de partij bij de opbouw en afbraak van het hele spektakel.

Ook met het lenteweekend waren ze altijd aanwezig, Bertus voor de uitleg en Lies om de lootjes te verkopen.

Samen met Lies heeft hij ook mooie reizen naar herkomstlanden van cactussen en vetplanten gemaakt, onder andere naar Amerika en Zuid-Afrika. Dit zal zeker bijgedragen hebben aan zijn enorme kennis van de planten en hun wensen.

Voor zijn werk was Bertus buschauffeur, waardoor hij ook vele jaren het vervoer regelde voor de cactusreisjes. Het aantal leden van de club was destijds nog dusdanig dat we een touringcar nodig hadden om het hele spul te verplaatsen. De bus regelde Bertus dan op zijn werk, zodat de kosten voor de club beperkt bleven. Ook zijn zoon Edwin is een tijd jeugdlid geweest en heeft later de bus gereden voor de cactusuitjes. Zo hebben we dankzij de familie Scholten heel wat mooie reisjes mogen maken, tot in België aan toe.

In 2004 zijn Bertus en Lies kleiner gaan wonen in een appartement, zodat hij zijn grote verzameling planten van de hand moest doen. Toch hield hij nog wat plek op de vensterbanken over, waar met liefde nog enkele juweeltjes tot het einde verzorgd werden.

De wens van Bertus was dat deze planten, mocht hem iets overkomen, naar de verloting van de club zouden gaan, zodat ze bij andere liefhebbers terecht zouden komen. Zodoende hebben we voor de avond in juni een mooie verzameling planten voor de verloting, met dank aan Bertus. Eenieder die een plant hiervan bemachtigd zal bij het verzorgen hiervan zeker nog aan hem en zijn liefde voor de planten denken.

Omdat Bertus veel foto's en plakboeken maakte, was hij ook een beetje het geheugen van de club, zodat Annie en ik, vorig jaar Bertus en Lies geïnterviewd hebben om zo informatie en foto's te krijgen voor het schrijven van een artikel over de geschiedenis van de afdeling ter ere van het vijftigjarig bestaan van de afdeling, dadelijk in 2025. Helaas heeft hij het jubileum van de club en het uitbrengen van het artikel niet meer mee mogen maken.

In 2014 Heeft Bertus een hartaanval gehad, zodat hij een stuk van zijn gezondheid en energie in moest leveren. Toch waren Lies en hij meestal aanwezig op de cactusavonden op donderdagavond. Sinds begin dit jaar had Bertus zijn lidmaatschap opgezegd, omdat ze het niet meer aandurfden om in het donker nog zover te rijden tot 's avonds laat.

Omdat we graag nog afscheid zouden nemen, hadden we afgesproken dat ze op de avond in mei nog een keer aanwezig zouden zijn. Ze hadden zich hier beiden op verheugd, maar het heeft helaas niet zo mogen zijn. Op 22 april overleed Bertus.

We zullen hem missen.

Theo Rengelink

succulenta

Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers
van cactussen en andere vetplanten

Plant van de maand april

Haworthia parksiana (Poellnitz)

Foto 2: Haworthia parksiana

Degene die de afgelopen bijeenkomst dit plantje heeft gewonnen, heeft iets bijzonders in de kas: hij is de kleinste, de zeldzaamste en de donkerste (bij veel zon) in zijn geslacht. *Haworthia* is een geslacht uit de familie *Aloaceae*, waartoe ook *Gasteria*, *Aloë* en *Poellnitzia* behoren. Het plantje is beschreven in 1937 door Karl von Poellnitz, een bioloog uit het zuidoosten van Duitsland. Karl is niet oud geworden, hij leefde van 4-5-1896 tot 15-2-1945. Hij is samen met zijn gezin bij een Amerikaans bombardement om het leven gekomen.

Haworthia parksiana komt voor nabij de zee in de Kaapprovincie, in gezelschap van een 4tal andere Haworthias. Hij leeft teruggetrokken in de grond, in een droog milieu en geniet bescherming tegen de zon en droogte door onder bosjes te groeien, bedekt door varens, mossen en afgevallen bladeren. Hij is vast lastig te vinden, lijkt mij zo.

Het geslacht *Haworthia* telt ongeveer 60 soorten en 100 variëteiten. Het geslacht komt voor in Namibië en Zuid-Afrika. Het epicentrum van het verspreidingsgebied ligt in de Oost- en Westkaap. Afbeeldingen zijn te vinden op www.llifle.com en o.a. in het boek van Sajeva en Costanzo: Succuenten: geheel geïllustreerde encyclopedie.

Philip

Plant van de maand juni

Monadenium retchiei

Foto 3: Monadenium retchiei

Afgelopen bijeenkomst won ik een plant bij de verloting van planten afkomstig van Bertus Scholten. Deze waren na zijn overlijden beschikbaar gesteld voor de verloting en bevorderd als plant van de maand. Daar ik deze won schrijf ik er een stukje over in AdRem.

Het betreft *Monadenium retchiei*. Een plant afkomstig uit Oost-Afrika en wel uit Kenia o.a. uit het Meru district en wel op een hoogte van 1300 m boven zeeniveau. Het is een lid van de *Euphorbiaceae* en heeft net als de *Euphorbia* wit melk sap. Hij heeft lange lichtgroene liggende stengels tot 60 cm lang en 3 cm breed met knobbeltjes in losse spiraalvormig reeksen. Heeft puberale bladeren. Schutbladkom is grijsgroen. Er zijn twee ondersoorten de marsabitensis uit het noorden van Kenia en nyambensis een dwergvorm ook uit het Meru district. Ook is er een bonte variëteit.

De plant is gemakkelijk in onderhoud, moet wel in de rust periode droog word gehouden. De roze bloemen verschijnen in de nazomer.

Jur

Fotogalerij

Verzorgd door Theo.

Foto 4: Aylostera sp.

Foto 5: Digitorebutia haefneriana

Foto 6: Rebutia heliosa

Foto 7: Rebutia margarethae

Foto 8: Sulcorebutia taratensis

Foto 9: Opuntia (van Trudy)

Fotogalerij

Verzorgd door Jos.

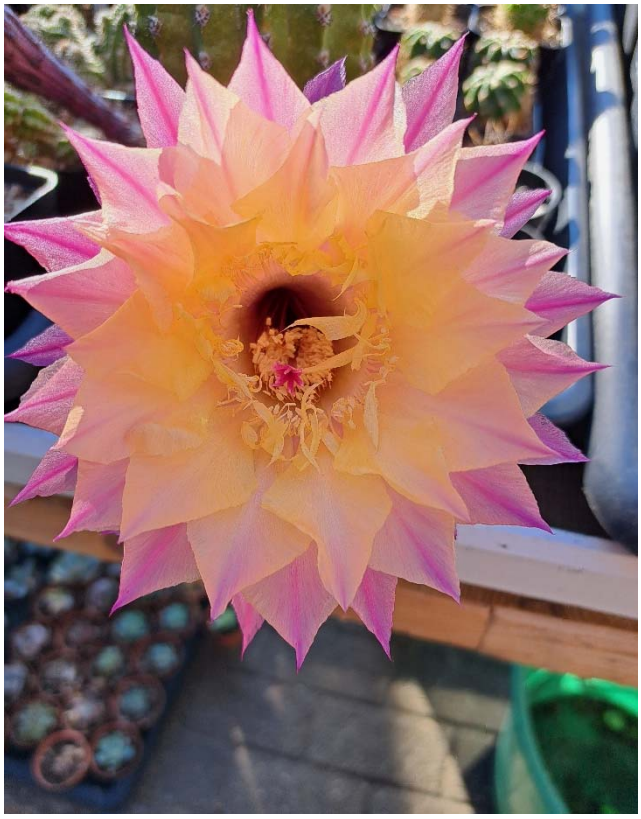

Foto 10: Echinopsis hybride

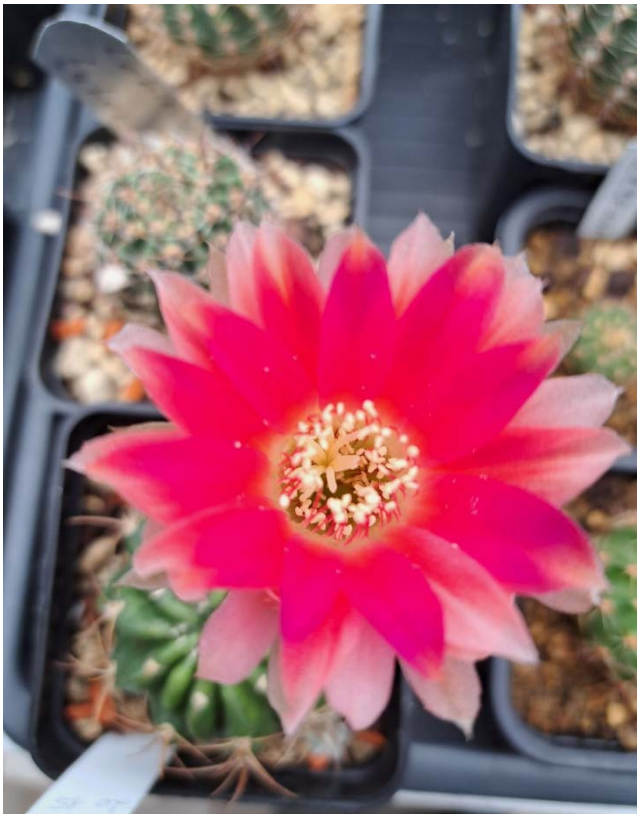

Foto 11: Lobivia hybride

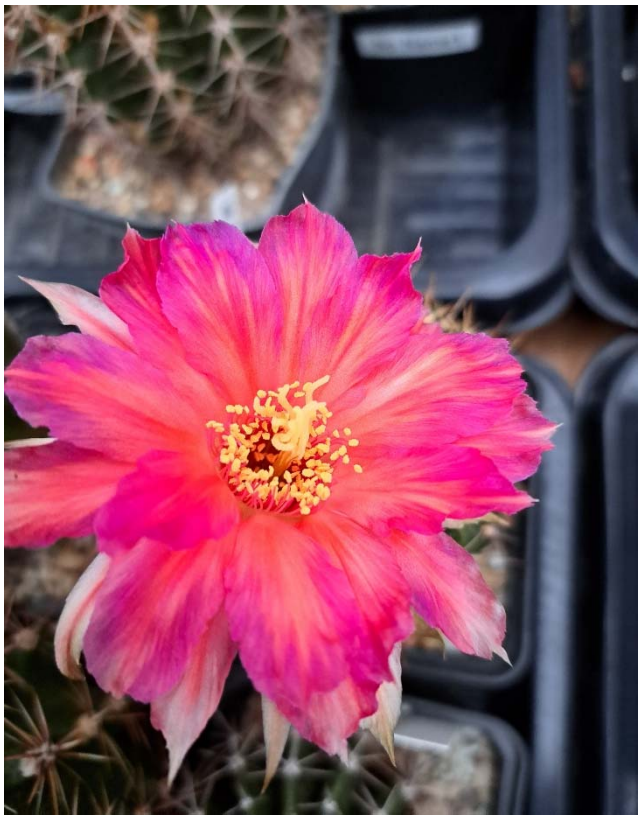

Foto 12: Trichocereus hybride

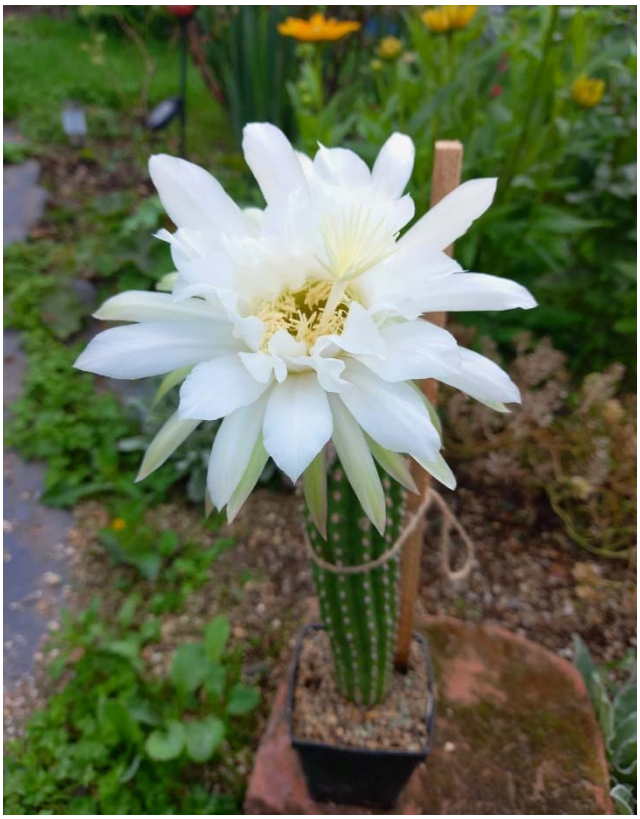

Foto 13: Trichocereus (waarschijnlijk)

Wilde mutanten

Equisetum arvense – Heermoes of Paardenstaart - Spiraalgroei

Foto 14: Equisetum arvense

Dit keer geen cactus maar een varen, tenminste als we de nieuwste taxonomische indeling aanhouden. Vroeger werden de paardenstaarten in een aparte groep ingedeeld, de fernallies in het Engels, ofwel de varenachtige, tegenwoordig worden ze dus tot de echte varens gerekend. De paardenstaarten hadden hun grootste verspreiding qua gebied en qua soortenaantal in het Carboon, zo'n 300 miljoen jaar geleden. Ze zeggen dat meer dan een kwart van de energie die we uit steenkolen halen, bestaat uit resten van boomachtige paardenstaarten, tot wel 40 meter hoog. Tegenwoordig zijn er (vergeleken met vroeger) slechts een paar soorten over die niet hoger dan een paar meter worden.

Foto 15: Equisetum arvense mutant

Hoe het ook zij, deze mutant kwam ik tegen tijdens mijn werk. Bij de papierfabriek in Doetinchem moeten we eens in de zoveel tijd onkruid plukken op een groot stuk grind. Plukken doen we als de planten groter zijn dan 15 cm, want dat gaat dan beter dan schoffelen. Dan zitten we dus op de knieën en krijg je de planten van dichtbij te zien. De laatste keer, 3 weken geleden, stonden er duizenden paardenstaarten. Eentje van die duizenden had een heel merkwaardige spiraalgroei, zie de foto. De (blad)krans die normaal aan het begin van elk segment zit, is nu aangegroeid in een spiraalvorm. Ook de horizontale takjes (blaadjes) zijn spiraalsgewijs gegroeid. Dit doet me een beetje denken aan cristaatgroei, waarin het normale groeipunt, in plaats van enkel rechtuit te groeien, zich zijwaarts blijft delen. Op de foto misschien niet goed te zien maar duidelijk te zien in het echt, was dat de spiraal steeds dunner wordt naar het einde toe en hij waarschijnlijk daarom was afgestorven en ingedroogd. Geen levensvatbare mutant dus.

Omdat de planten vanonder anti-worteldoek omhoog groeien, moet het groeipunt het doek op een zeker moment doorboren. Van sommige paardenstaarten is bekend dat ze silicium(zand)-kristallen vormen in hun groeipunt en opperhuid. Daarom is schaafstro, een soort paardenstaart, geschikt om pannen mee te poetsen en zijn ze in staat anti-worteldoek te doorboren.

Misschien dat tijdens dit doorboren er iets mis is gegaan of is het gewoon een echte mutant in de zin van een spontaan optredende afwijking van de rest. Hij viel wel gelijk op als iets aparts en ik ben het nooit eerder tegengekomen. De volgende keer zal ik weer een cactus behandelen.

Theo

Twee hobby's gemakkelijk te combineren

Na ons mooie reisje naar Utrecht en Ede is het tijd voor een artikeltje in AdRem. Dus ook deze keer weer drie mooie en interessante inheemse planten.

Foto 16: Ruige Weegbree

Als eerste Ruige Weegbree (*Plantago media*) uit de Weegbreefamilie (*Plantaginaceae*). Een plant die in Nederland op de Rode Lijst staat en sterk afneemt. Als ik op vakantie in de Alpen ben staat deze plant volop in de weides en kleurt deze roze. De roze bloemen verschijnen van mei tot in augustus en geuren naar vanille. De plant komt voor op kalkrijke weides en bermen. De naam Weegbree komt van het oud Saksisch wegbreda samengesteld uit weg en breed dus een plant die breed op de weg groeit. Plantago komt van het Latijnse Planta pedis en betekent voetzool. Medis betekent de middelste.

Foto 17: Genadekruid

De tweede plant deze maand is het Genadekruid (*Gratiola officinalis*). Ook een vaste plant die tot 40 cm hoog kan worden. De plant is giftig en staat ook op de Rode Lijst in Nederland als zeer zeldzaam en sterk afnemend. De witte of lilarode bloemen verschijnen van juni tot augustus. De plant komt voor op in de winter overstromend voedselrijke grond langs beken en rivieren. Genadekruid wordt in de fytotherapie en homeopathie gebruikt. Gratiola is afgeleid van gratia wat genade betekent. De plant werd beschouwd als door genade van God omdat het werd gebruikt als geneesmiddel tegen veel ziektes. Officinalis betekent geneeskrachtig.

Foto 18: Klavervreter

De derde plant is Klavervreter(*Orabanche minor*) uit de Bremraapfamilie (*Orabanchaceae*). Een parasitaire vaste plant die vooral op Klaver parasiteert en ook op andere Vlinderbloemigen. Zoals veel parasieten mist hij bladgroen. Het wordt aangenomen dat hij in de 18e eeuw samen met Klaverzaad werd ingevoerd vanuit Zuid-Europa. Orabanche komt van het Griekse orobus (naam van een peulvrucht) en anchoo (wurgen). Monor betekent klein.

Ik wens iedereen die nog op vakantie gaat veel plezier en gezond weer terug.

Jur

Steengoed

Pellaea atropurpurea

Foto 20: Pellaea atropurpurea

In 2017 kreeg ik van Rob Hoogstraten een *Pellaea atropurpurea*, een varen uit de lintvarenfamilie (*Pteridaceae*). *Pellaea atropurpurea* is inheems in Noord-Amerika, van Alaska tot Mexico en in Guatemala. De habitat van Pellaea zijn kalkrijke droge, stenige gebieden zoals rotshellingen en kliffen, maar ze groeien ook op oude muren. De naam Pellaea komt uit het Oudgrieks en betekent donker, naar de donkere, grijsgroene bladen. De soortnaam atropurpurea verwijst naar de kleur van de bladsteel, Latijnse 'ater' (zwart, donker) en 'purpurea' (purper).

Foto 19: Onderzijde blad met sporen en haartjes.

Pellaea atropurpurea is wintergroen en heeft steriele en onsteriele gevederde in bundels staande bladen. De zwartpurperen ± 40 cm lange stelen zijn behaard. De donker grijsgroene, bovenzijde van het ± 6 cm lange lijnvormige blad is glad. De onderzijde is spaarzaam behaard langs de middennerf. De bladen hebben soms 1 of 2 basale lobben.

Op de vruchtbare lijnvormige bladen zitten aan de onderzijde langs de rand de hoopjes sporen die door de omgekrulde bladranden worden beschermd.

Foto 21: Onderzijde blad met sporen en haartjes.

Foto 22: Zaailing van Pellaea atropurpurea

De varen in mijn rotstuin staat in de halfschaduw onder een Acer waar ze het volgens mij wel naar haar zin heeft. Een van de sporen heeft gezorgd voor een jonge *Pellaea atropurpurea* in een spleet van een steen verderop in de tuin. Dit plantje staat in de volle zon op het zuidwesten.

Trudy

Met een boekje in een hoekje

The genera of the cactaceae (1967)

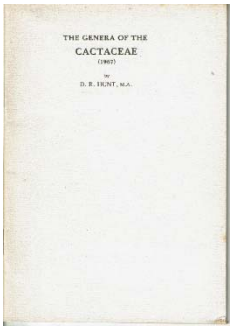
THE GENERA OF THE
CACTACEAE
(1967)
by
D. R. HUNT, M.A.

Dit keer wil ik een leuk klein, oud boekje bespreken, omdat dit de eerste van een reeks (voor mij) nieuwe boeken is die ik gelezen heb en waar ik dus iets over kan vertellen. Het is een klein formaat boekje zonder foto's van vergeeld papier met slechts 45 pagina's met van die bruine vlekjes aan de bovenkant en een lekkere muffe boekenlucht (ik moet echt geen verkoper worden, hè?).

Ik heb het boekje van een oude boekenverdeling bij de Freundeskreis Echinopseen in Ruhla, samen met wat andere boeken en deze had ik dus als eerste uit. Dit komt natuurlijk door het geringe formaat, maar ook omdat ik dit een interessant boekje vind en er dus als eerste aan begonnen ben.

Het boekje is geschreven door meneer Hunt, misschien jullie wel bekend als über-lumper van zijn boek uit 2007, the new cactus lexicon. Het leek me dus leuk om te kijken wat meneer Hunt aan het begin van zijn carrière allemaal neerschrijft. Het is geschreven als overzicht van de cactussoorten ter aanleiding van het tweede deel van het onvoltooide werk: The genera of flowering plants, uitgegeven in 1967 en geschreven door Dr. John Hutchinson (1884-1972). Het geeft dus niet zozeer de taxonomische visie weer van Hunt, als wel van Hutchinson.

Na een korte inleiding worden 84 geslachten kort beschreven met een korte opsomming door wie, waar gepubliceerd enzovoort. Het geeft een leuk tijdsbeeld van wat een tijdje terug gangbaar was aan namen. Er staat nog een voorwoord in uit 1979 door dhr. Hunt, omdat dit een latere druk is, wat ook betekent dat er wat veranderingen aangebracht zijn ten aanzien van de eerste druk.

Ondanks dat er natuurlijk heel veel dingen veranderd zijn op namen gebied, is dit toch een leuk boekje, al is het alleen maar om een onbekende geslachtsnaam op te zoeken of om te kijken hoeveel namen je niks zeggen.

Theo

Impressies van de Hessenhof tijdens ons cactusreisje op 25 mei

Onder ons gezegd

Verslagen van de bijeenkomsten en het reisje.

Foto 23: Tuinavond bij Diddy

Op donderdag 2 mei waren we voor de tuinavond te gast bij Diddy Hoogstraten. Het was gelukkig tot 10 uur mooi weer. We hebben buiten gezeten en genoten van een drankje en een hapje. Ondertussen ook de kas en de tuin bekeken. Het zag er goed uit, ondanks dat Diddy alles alleen moet doen. Theo helpt haar af en toe een handje. Het was gezellig totdat om 10 uur er een bui kwam met onweer. Toen was iedereen snel weg, zeker Trudy en Ben die op de fiets gekomen waren.

Op 25 mei hebben we ons reisje gehad. We begonnen om 10 uur met koffie bij de Hessenhof in Ede. Daarna hebben we uitgebreid de grote kwekerij met vaste planten bekeken en de nodige dingen gekocht. Er zijn daar vaak bijzondere planten te vinden. Vandaar gingen we naar Gerrit Melissen in Utrecht met zijn grote kassen met enorm veel cactussen en vetplanten. We voelen ons daar altijd zeer welkom en hier is ook het nodige ingeslagen.

Als afsluiting gingen we naar het pannenkoekenhuis in Westendorp waar we een lekkere pannenkoek hebben gegeten. Het was een zeer geslaagde dag met goed weer. Alleen was 1 ding jammer. Bertus Scholten is onverwacht op 22 april overleden en hij en Lies hadden zich erg verheugd om met dit reisje mee te gaan.

Op 13 juni hadden we onze bijeenkomst in de kruidentuin. Henk Viscaal hield een lezing over Chili. Het was een beetje moeilijk met opstarten maar uiteindelijk is het toch gelukt. Na een tussenlanding in Buenos Aires zijn ze geland in Santiago in Chili. Henk heeft deze reis gemaakt met Joke Stomps die een grote vogelliefhebster is. Veel mooie cactussen zoals Copiapoa's met een prachtige bedoorning. Omdat er ook veel vogelplaatjes tussen zaten, was het een gevarieerd geheel. We hebben genoten.

Theo heeft nog een paar keer met Jan Dankbaar gebeld. Hij was heel erg ziek en heeft een zware hartoperatie gehad. Nu gaat het echter bijzonder goed. We hopen dat het herstel voorspoedig verloopt en wensen hem het allerbeste. De volgende tuinavond is op 10 juli bij de fam. Heijnen.

Annie

Jaarprogramma 2024

Januari	11	Lezing Trudy Welman over Sardinië.
Februari	8	Jaarvergadering. Plantbespreking..
Maart	14	Praktijkavond. Vermeerderen, zaaien etc.
April	11	Vervolg praktijkavond.
Mei	2	Tuinbezoek Diddy Hoogstraten.
	25	Reisje
Juni	13	Lezing van Henk Viscaal.
Juli	11	Tuinbezoek fam. Heijnen en misschien bezoek Garten Picker.
Augustus		Vakantie
September	12	Lezing Gert Ubink.
Oktober	10	Gastspreker.
November	14	Ruilavond.
December	12	Praat- en foto-avond.

Open Dag

Zaterdag 5 april 2025

Mijnsherenweg 20

1433 AS Kudelstaart

Tel. 0297 326889

UBINK

CACTUS & SUCCULENT